

mes tarwis Jēsand tedda olli lähhatanu, nink naksi juttust ütlema pühast kirjast, nink sest ramatust, mes pühha Apostel Paulus Ro-marahwale olli kirjotanu, sedda wäljaselle-tama, kuis pattane inneminne woip Jum-mala een õiges ja õnsas sada läbbi ussu. Kif wanna katoliko ussu sādust es häeta temma kül weel mitte ärra, enge teggi nida, kui Lutte-rus olli kitnu: „et wanna wäärust peap enne „innemisse sõamest wäljakasitus sama, sis „weel sünnis sedda kerkust wäljakassida.“ Knöpfen tunnist nüüd awwalikkult preestrile, kuis neide oppus es sünni pühha kirjaga kokko, nink ne monako ja preestri es mõista middake se wašta kosta. Dia:lina radisaksa wallitsiwa nüüd Andreast Knöpfenit hennele eddimätses Lutterusse ristiussu oppetajas Petre kirriko mannu, nink sel 23 Oktobril 1522 üttel temma eddimäst juttust, nink saiwa sis jo mitto katoli-ko kirko tallitusse, wisi ja kombe Jummalal or-jusse man mahhajättetus. Se ülle pahhasiwa preestri ni wäga ärra, et nemma aasta perrast surel redil sure wandmisssega kif Dia:linast wäl-ja latsiwa. Ja kui siski meie ussurahwale Dia:linan perrast weel paljo pahhandust tulli neide katoliko preestride perrast: sis kirjut õnnis Lutte-rus essi Saksa:maalt katskõrda Dia:lina koddanikkile nink mannits neid kindmas jada se ussu mannu, mes nemma olliwa wastawõtnu. Temma lähhat neile ka, saksa-keli umbrepantu, sedda 127 dat laulo Dawida Lauloramatus, nink mannits neid neide kalli Dawida sõnnuga: „Kui Jēsand ei hoija lina, sis wal-

„wap waht ilmasjata,“ et nemma peasse Jēsanda abbi päle lootma. Neid Lutterusse kirju, mes õnnis mees essi omma käge kirjotanu, hoijetas nüüdki weel Dia:linan. — Kui Knöpfen ärrakoli, sis matteti tedda Dia:lina Petre kirriko sisse mahha. Sestiammast õnsast mihhest om ka se kallis laul, mes wannan lauloramatus saisap: „O Krist, ke ainus „ollet Jummal“ Poig iggawest,“ eddimält saksa-keli üllespantu, nink sai temma perrast ka ma-keli meie Tarto: ni kui Tallina:lauloramato sisse.

Kolm aastat perran sedda naksi Lutterusse ristiussu oppus ka Tarto:linan juurt wõtma, nink eddimanne mees, kes Tartun sedda oppust kulut, olli nimmega Melkior Hofmann. Temma lats ka ütškõrd essi Tartust Wittenbergi:lina, meie armsat, kallist Lutterust kaema, temma kalli mannitsusse läbbi henda kinnitama nink Lutterussele kulutama, kuis õige ristiussuga luggu olli Liwlandi:maal. Hofmann tulli kül jälle taggasi Tarto:lina, ent mõnne aja perrast lats temma wimate jälle Saksa:male nink koli sinna ärra.

Et Jummal sedda kif kül nida õnnist: sis: ki olli rahwa oppusssega weel waine luggu kül, ni kui kunnake üttele wastsest ülleswoetu tõ ja tallitussega om. Mõda mõda ennege jäiwa kif ne wõlsoppussse mahha, mes innemisse olliwa ommaast pääst rahwale kassus ja koormas päle pandu. Se ilmusutawa karjuse selts sai üks wähhembas, „ka Jummalal Sõnna ärra: